

Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΟΙΔΙΠΟΔΑ

Η προχυσεινή παράσταση του Οιδίποδα δὲν είταν μόνο προσπάθεια, είταν άπολυτη καλλιτεχνική ἐπιτυχία. Μια επιτυχία πού δὲν οφείλεται μόνο στὸ παιξιμο τῶν ἥθωποιων ἀλλὰ καὶ στὸ «ἀνέβασμα», αἰσθητικὸ στὸ συνολο καὶ σὲ κάθε λεπτομέρεια. Τὸ «Ἑλληνικὸ Θέατρο» στὴν πρώτη τον ἐμφάνιση ἐπραματοποίησε ὅτι ποτὲ ἀκόμα δὲν είχε κάν σκεψεῖ κανένα ἄλλο ἀθηναϊκὸ θέατρο. Ο Οιδίποδας Τύραννος μ' ὅλη τὴν ὑπέροχη δραματικὴ του πνοή, μ' ὅλη τῇ σχεδὸν ἀνυπέρβλητή του τραγικὴ εἰρωνεία, δὲ μπορεῖ πιὰ νὰ συγκινήσει. Ισως γιατὶ καθένας γνωρίζει πάρα πολὺ τὰ δεινοπαθήματα του Οιδίποδα, ισως γιατὶ είναι πάρα πολὺ ξένα στὴ δική μας ζωή. Πρέπει νὰ ἐνδιαφέρει τὸ παρουσίασμά του, πρέπει νὰ ἀρέσει σὰν ἀρχαῖο ἀνάγλυφο, σὰν πλαστικὴ μουσική. Ο κ. Πολίτης βαθιὰ μελέτησε τὴν νεώτερη τέχνη τῆς στηνθεσίας καὶ ίδιαίτερα τὴν γερμανικὴ πού ἐπιζητεῖ τὸν αἰσθητικὸ ψεαλισμό, μιὰ ἀρμονικὴ λιτότητα. Κατώθωσε νὰ παρουσιάσει τὸν Οιδίποδα Τύραννο πρωτότυπα κι' ὠραῖα, νὰ παρουσιάσει μιὰ παράσταση ὃχι μόνον ἔξαιρετικὴ γιὰ τὸ ἀθηναϊκὸ θέατρο ἀλλὰ κι' ἀντάξια κάθε ξένου.

Διασκένασε τὴ σκηνὴ δύμια μὲ τὴν ἀρχαῖα. Οἱ χρωματισμοὶ ἀπλοὶ καὶ θαμποὶ, ὅλοι ήσαν σύμφωνα διαλεγμένοι, κάθε κίνηση μελετημένη καὶ ρυθμική. Εἴταν ἀριστουργηματικὴ ἡ εἰκόνα τῆς εισόδου τοῦ λαοῦ, ἀριστουργηματικὴ καὶ ἡ στάση τῶν κοριτσιῶν ποὺ κλαίνε πεσμένες στοὺς Βωμούς, ἀκομμπισμένες στοὺς τοίχους τοῦ παλατίου, σταν μαθαίνουν τὴ φρίκη πού συντελέσθηκε. Τὰ χροικὰ ἀπαγγελμένα ἀπ' ὅλο τὸ χρόνο μαζί, ὃ δὲν ἀκούονταν πολὺ καθαρά, ἔδιναν δύμως ἐντατικὴ τὴν ἐντύπωση τοῦ μεγαλείου, τοῦ ὑπερόδυμου, τῆς ψυχῆς πού βλέπει καὶ σκέπτεται, ποὺ συμβόλιζε ὁ χρόνος γιὰ τὸν ἀρχαῖον.

Ο κ. Βεάκης ἔπαιξε τὸν Οιδίποδα πολὺ νεωτεριστικά. "Οχι ἵε ἀρχετὴν ὑπεράνθρωπη κι' ἄγρια δύναμη, ὃχι συγχλονιστικά. Τὸν ἔδειξε σὰν ἔναν ἀνώτερο σύχρονο ἄνθρωπο, κι' ισως νὰ μὴν πρέπει μιὰ ποὺ ὁ χαραχτήρας καὶ τὰ δυστυχήματα τοῦ Οιδίποδα δὲν είναι καθόλου σύχρονα. Σύμφωνα δύμως μὲ τὴ δική του ἀντίληψη ἔπαιξε τέλεια, δπως πάντοτε. Ο κ. Γαβριηλίδης, Εξάγγελος, πολὺ ὠραῖος, ψασικὰ ὠραῖοις, σκόρπισε ρίγη μὲ τὴν τραγικὴ του ἀφήγηση. Ο κ. Μουστάκας, Τειρεσίας, καὶ Σάββας, γεροδοσοκός, ἐπικύρωσαν μὲ τὸ πάξιμο τους τὴ δυνατὴ ἐντύπωση τῆς ἐμφάνησής τους. Η κ. "Εφη" Αγρα (Ίοκάστη) καὶ ὁ κ. Κόκκος (Κρέοντας) ήσαν τὰ μόνα ἀσχῆμα σημεία.

Ἡ μετάφραση ποὺ καὶ αὐτὴ τὴ δημιούργησε δὲν μένοντας σύχρονα ἐντελῶς πιστὸς στὸ κείμενο, ἀντηχούσε σὰν τραγούδι καὶ πλαστικὰ ζωγράφικα.

Τὸ «Ἑλληνικὸ Θέατρο» πρέπει νὰ ζήσει! Πρέπει νὰ μπορέσει νὰ δώσει πολλὲς τέτοιες ἔξαιρετικὲς καλλιτεχνικὲς ἥδονές. Ἀπὸ τὸ ἀθηναϊκὸ κοινὸ δὲν ζητᾶμε πιὰ νὰ ὑποστηρίζει μιὰ προσπάθεια, ἀλλὰ νὰ νιώσει μιὰ δμορφιά. Καὶ θὰ είταν ἀπελπιστικὸ γιὰ τὴ διανοητικότητά του ἂ δὲν ἔνιωθε τὴν δμορφιά ποὺ τοῦ

ἔδωσε καὶ τοῦ ὑπόσχεται τὸ «Ἑλληνικὸ Θέατρο», ἀδὲν αἰσθάνονταν πῶς τὶς μεγαλείτερες, τὶς πιὸ ἀγνὲς καὶ τὶς πιὸ βέβαιες ζωῆς τῆς Ζωῆς τὶς ζηρίζει ἡ Τέχνη.

ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

Ο «ΝΟΥΜΑΣ» Κ' ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΙ

Πειραιᾶς 15)519

Φίλε «Νουμᾶ»

Σὲ περασμένο φύλλο σου ἔγραφες πῶς ὁ «Ἀλονμᾶς» δὲν ἔγινε δεκτὸς στὴ λέσχη τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ στὸ προτελευταῖο σου, κάποιος σοῦ γράφει πῶς «ξέμαθε» πῶς ἀπαγορεύητε σὲ «κάποιοι λέσχη» τὸ διάδασμα τοῦ «Νουμᾶ». Λάθος, ἀν ἐννοεῖς κι αὐτὸς τὴ δική μας λέσχη. Ράτησα καὶ τὸρ ἐπιμελητὴ τοῦ Ἀναγγειοτρόπου τῆς λεσχῆς τοῦ Συλλόγου μας (ἄν κι ήταν περιττὸς βεβαιώσουν) καὶ βεβαιώθηκα πῶς οἱ πληροφορίες σου εἶνε ἀνακριτεῖς. Οὔτε ποτὲ «δὲν ἔγινε δεκτός», οὔτε «ἀπαγορεύητε τὸ διάδασμα» τοῦ «Νουμᾶ». Σὲ μήνυσε κιόλας γιὰ νὰ τὸ ξέρημες. Οὔτε ἔπειρε νὰ πιστέψῃς πῶς σὲ κύκλῳ πούντες καὶ συντρομητές καὶ συνεργάτες ἤταν δυνατὸ νὰ γίνῃ τέτοιο πρόσωπο. "Αν καὶ ἡ βιβλιοθήκη μας δὲν είναι φιλολογικὴ, ἔχει στὸ φιλολογικὸ τῆς τιῆς δύλια τοῦ Παλαμᾶ καὶ τοῦ Ψυχάρη (όσα δὲν ἔχουν ἔξαττον ἔξαττον) καὶ θὰ γάζης πολλὴ ἴσως ὡραῖα, ἀν θελήσους νὰ μᾶς ἐπισκεφτῆς, γιὰ νὰ δημοσιεύσῃς τὸ φιλολογικὸ δύλιον τοῦ Παλαμᾶ γραμμένο ὃχι στὴ δημοτική.

Δικός σου

ΑΡ. ΒΕΚΙΑΡΕΛΗΣ

Συνεργάτης σου καὶ συνδρομητής σου καὶ ὑπάλληλος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης

* * *

Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Κέριε Διενθυντά,

Σὲ τὸν ἀγώνα, τὸν διάδοση τῆς δημοτικῆς γλώσσας, βλέπω νάγκετε δώσει μιὰ ὀδοιπόρη καιενθυροη, νομίζοντας πῶς μέρος ἀπ' αὐτὴν θέλει θεοῖς τὸ ποδούμενο ἀποτέλεσμα, ή νίκη τῆς δημοτικῆς γλώσσας.

"Ολοὶ σας, μ' ὅλη σας τὴ δύναμη, πασχίζετε νὰ μπάσετε τὴ δημοτική μέσα στὸ σκολειό, γιὰ νὰ πλάσετε μ' αὐτὴν τὴν πνευματικὴ καὶ ἡθικὴ ἀνάπτυξη τῶν παιδιῶν, μὰ, στὴν προσπάθεια σας αὐτήν, ξεχρῆτε ἔνα ἄλλο μεγάλο θεοῖς, πὸν θὰ γανερωθῆτε στὰ ίδια παιδιά τὰ ποιούμενα μὲ τῆς δημοτικῆς γλώσσας τὰ νάματα, διαν γινοῦντες εἶκοις χρονῶν καὶ τραβήξουντες αὐτὸν γιὰ νὰ τὸ... ὑπηρετήσουντες.

Τὸ θεριό αὐτό, τὸν Σιρατό, τὸν ξεχάσατε, ἡ νομίζετε πῶς κι αὐτὸς δὲν είναι ἔτοις μεγάλο, πολὺ μεγάλο σκολειό ποὺ πλάσει πυγής σύμφωνα μὲ τὰ μέσα πὸν θὰ μεταχειριστῆτε;

Αημονάτε πῶς σιδὼν Σιρατὸ δρίσκονται Κινέτικα λεξιά καὶ χρησιμοποιοῦνται ἀπ' δλους τὸν στρατιωτικὸν, καὶ ἀνάγκην, γιὰ νὰ διδάξουν τὸν γεούλλειο τὴν νέα του γλώσσα;

Αημονάτε τὴν γλώσσα ποὺ μεταχειρίζονται στὴν